

CRÒNIQUES DEL VIATGE A EL SALVADOR D'UNA DELEGACIÓ DELS COMITÈS ÒSCAR ROMERO DE MÚRCIA, SARAGOSSA, TARRAGONA, TORRELAVEGA, TERRASSA I BARCELONA

DEL 17 AL 29 DE GENER DE 2022

Hola a tothom, en la mesura del que sigui capaç avui iniciaré les meves cròniques des de El Salvador.

Dilluns 17 i dimarts 18 de gener de 2022

Vàrem arribar el dilluns 17 de gener a les 20.30 h, hora local, 02.30 h de Barcelona, ja dia 18 de gener.

Estem allotjats al "Hogar de la divina providencia" a Santa Tecla al costat de San Salvador, la capital. Aquest alberg és un orfenat reconvertit en centre de formació agrícola, amb àmplies zones d'horts.

El mateix dimarts 18 vàrem visitar el Centre Monsenyor Romero a la UCA (Universitat Centro Americana) on van ser assassinats sis Jesuïtes i 2 dones.

Va ser una visita bastant dura ja que es pot veure on vivien i on van ser assassinats aquests màrtirs i les fotografies posteriors als assassinats.

Per la tarda vàrem visitar el Centro de Derechos Humanos de El Salvador (CDHES) on ens va rebre el seu Director, Miguel Montenegro, tota una autoritat mundial en Drets Humans i que ens va explicar la seva tasca en relació amb les flagrants violacions dels Drets Humans en aquest país.

Al vespre ens va rebre el Cardenal de San Salvador, Gregorio Rosa Chávez, amb qui vàrem parlar de la situació actual i de les properes beatificacions.

Dimecres 19 de gener de 2022

Ens hem traslladat a la zona Morazán a 5 hores per carretera des d'on érem fins al dia 20 de gener. És una zona a uns 15 km de la frontera amb Hondures.

En arribar al migdia anem a la Comunitat Eclesial de Base (CEB) Segundo Montes (Jesuïta assassinat el 16 de novembre de 1989 amb Ellacuria i altres).

Aquí hem conviscut amb els membres de la CEB i ens han explicat que són una comunitat on preparen als joves en la fe i els formen. Celebren la paraula i no tenen capellà ja que no accepten la seva jerarquia, el consideren com a igual. El temple el tenen folrat amb baners amb totes les persones massacrades a aquella zona durant la guerra. Ens han fet una explicació exhaustiva i testimonial. Una de les dones que hi ha participat ens ha explicat que al tercer any de guerra va fugir a un camp a Hondures on va ser-hi 10 anys. Allí van posar en pràctica l'autogestió i van formar a tots aquells que no tenien estudis.

Per la tarda ens hem dirigit a un hotel a Perkin on hem fet una jornada amb el capellà Belga Rogelio Poncele que ens ha explicat la seva trajectòria de 52 anys a El Salvador, des de 1970. El pare Poncele va prendre la decisió d'unir-se a la guerrilla, sense armes, seguint els seus feligresos. Va romandre 10 anys i va sofrir el rebuig de la jerarquia eclesiàstica.

Bona nit, demà continuem a la zona Morazán i visitarem El Mozote on va haver-hi un gran matança.

Dijous 20 de gener de 2022

A les 7 h del matí hem sortit cap a El Mozote on el 11 i 12 de desembre de 1981 l'exèrcit d'El Salvador va massacrar a més de 400 persones. Van separar homes, dones i nens, i tots van ser morts.

Hem visitat el monument de la memòria històrica construït en aquest indret.

Hem dinat amb l'associació ARTE (Asociación Rural de Tercera Edad) d'adults grans que tenen organitzats centres de dia on tenen cura de la salut dels adults grans. Es tracta d'una associació totalment gestionada pels usuaris mateixos. També tenen organitzat un programa, d'apadrinament dels adults grans que reben dels seus padrins 1.300 \$ anuals. A l'hora de sopar hem estat amb Ismael Moreno, sj "padre Melo", que ens ha parlat de la situació actual a Hondures.

Divendres 21 de gener de 2022

Reunió amb la Pastora Luterana Blanca Irma Rodríguez ens acull al centre ecumènic de San Salvador

Participa Armando Márquez de Fundhamer, una delegació del grup Ecumènic "Derecho a decidir" en relació amb la violència de gènere i els drets de les dones de Hondures. També hi assisteix una delegació de la diòcesi de Tarahuma a Mèxic.

Fernando Bermúdez, membre de la nostra delegació, presenta "Convida 20", plataforma dedicada a la coordinació de totes les entitats dedicades a la migració, solidaritat etc.

Per la tarda l'entitat Acobamor ens ha convidat a un "Conversatorio" referit a fer una anàlisi sobre el passat i el present d'El Salvador, donant peu al diàleg constructiu de tots els participants. L'acte s'ha fet a un local social portat per joves de la comunitat eclesial del departament de La Libertad. El nou local es diu "Vivero Café entre bambús". Demà ens espera les beatificacions de Rutilio Grande, sj., Cosme Spessotto, Manuel Solórzano i Nelson Lemus.

Dissabte 22 de gener de 2022

Avui ha estat un diu molt mogut i, a més, ha estat el dia de les beatificacions de Rutilio Grande, Cosme Spessoto, Manuel Solórzano i Nelson Lemus.

A primera hora del matí hem visitat l'"Hospitalito", nom popular de l' Hospital de la divina providència que atén malalts amb malalties terminals.

Monsenyor Óscar Arnulfo Romero va ser assassinat quan deia missa a l'església d'aquest hospital. Ell vivia en un petit habitatge dins del complex hospitalari.

Hem vist la casa de Monsenyor Óscar Romero, un habitatge molt auster. Hem vist les seves pertinències i el cotxe que utilitzava. Ha estat una visita molt viscuda, pel que significa per a nosaltres, seguidors de Sant Romero d'Amèrica.

A continuació hem visitat el MUPI, Museu de la paraula i la imatge. És un petit museu de la memòria històrica, que comprèn diferents etapes de la història salvadorenca. S'inicia amb la matança de camperols a l'any 1932. També hi ha una petita sala dedicada a "Radio Venceremos". Precisament l'impulsor del MUPI és l'antic responsable de Radio Venceremos. Hi ha una sala dedicada a Óscar Romero. També tenen un fons documental que pot ser consultat per investigadors.

Per la tarda hem assistit a la cerimònia de les beatificacions a la "plaça del Salvador del mundo", a l'aire lliure. Ha estat molt interessant i molt concorreguda.

Destacaria que hi havia molt voluntariat jove. Les paraules del Cardenal Gregorio Rosa Chávez han estat molt interessants.

Hem trobat massa protagonisme de la jerarquia i del clergat a la celebració on no s'ha donat veu als laics.

Demà passarem el dia a la Comunitat Eclesial de base d'El Limón". Ja us aniré explicant més.

Diumenge 23 de gener 2022

Hem començat molt aviat la nostra activitat dirigint-nos al "Cantón del Limón", on hi ha una comunitat eclesial de base.

Ens estaven esperant a la seva església i hem fet una celebració festiva de la paraula. Després han preparat el dinar comunitari.

Un cop hem dinat, hem visitat un pastor protestant i la presidenta de la cooperativa eco-agrària que tenen.

Hem visitat les terres on ens han mostrat els cultius. Tenen camps de "guineos" (nom que donen als plàtans).

Per la tarda ha vingut a visitar-nos el pare Óscar, que és formador del Seminari major de San Salvador. Però els caps de setmana els dedica realitzar activitats a Cordillera del Bálsamo i al Paisnal, lloc on va ser assassinat Rutilio Grande.

Quan s'està en aquestes comunitats el pare Óscar es dedica a interactuar amb la gent i contacta amb els joves tal com ho feia Rutilio

Una actitud d'avançada dels joves és el fet que volen promoure i no oblidar l'exemple de Rutilio, d'Óscar Romero i de la resta de màrtirs.

El pare Óscar vol que els seminaristes s'involucrin en les comunitats. Costa, però, trobar capellans que siguin referent. L'església salvadorenca és molt conservadora.

Aquest capellà considera molt fluixa l'homilia del Cardenal Rosa Chávez a les beatificacions.

Demà mantindrem una reunió amb els nostres amfitrions ACOBAMOR i posteriorment visitarem i dinarem a la comunitat eclesial de base de La Florida.

Dilluns 24 de gener de 2022

Avui és un dia complert: a primera hora del matí hem anat a fer-nos una prova d'antígens per a poder viatjar demà dilluns i passat demà, dimecres, a Guatemala.

El resultat dels tests d'antígens ha estat negatiu per a tots, inclosos el del xofer del mini bus i el del nostre amfitrió Andreas.

Un cop fets els tests d'antígens hem anat cap a l'Associació ACOBAMOR (que és l'entitat a la que pertany l'Andreas).

Acobamor és l'Associació que aglutina les comunitats eclesials de base del departament de La Libertad, que el formen les comunitats de La Florida, El Limón, El Triunfo, Jardines de Colón, Sacazil i Las Mesas.

A la seu de l'Associació ens han explicat d'una forma molt didàctica què fan a aquestes comunitats: tenen grup de joves, fan eco agricultura, grup de dones, grup d'adults grans i hi ha moltíssims tallers i accions formatives diverses.

Hem dinat a la comunitat de La Florida. Ens han rebut amb gran hospitalitat i després ens han explicat les activitats dels joves, que com activitat lúdica han fet tallers d'audiovisuals i com a resultat final han produït un vídeo molt interessant, interpretat pels nois i noies del grup.

El grup de dones ens han explicat les seves activitats i una tasca en concret d'economia solidària.

Totes les dones han creat un capital de 40 \$, que són els diners per a comprar els ingredients per fer "quesadillas". Cada setmana les encarregades de fer les quesadillas (espècie de "sobaos" amb formatge) són dues dones cada setmana, les elaboren i venen a uns preus que oscil·len entre 2 i 3 \$ per quesadilla, segons pes.

Dimarts 25 de Gener de 2022

A les 7 hores del matí, 14 hores a Catalunya, partim cap Guatemala concretament ciutat de Guatemala.

Arribem a la ciutat de Guatemala a les 13 hores. Estem hostatjats a la casa San Benito.

Dinem i fem turisme per la ciutat.

A l'hora de sopar ens ha visitat la coordinadora de les Comunitats Eclesials Base de Guatemala i ens expliquen la realitat eclesial d'aquest país.

Demà ens reunirem amb la Comissió de Drets Humans de Guatemala.

Dimecres 26 gener de 2022

Segon dia d'estada a Guatemala.

Avui a les 10 hores hem tingut una reunió amb l'Oficina para los Derechos Humanos de Arzobispado de Guatemala (ODHAG).

En primer lloc ens han fet un itinerari en fotografies per la vida del Bisbe Màrtir Monsenyor Girardi, assassinat a l'any 1998.

Els membres d'ODHAG ens han explicat quines tasques estan fent en aquest moment en relació amb les massacres ocorregudes al país.

També treballen casos relacionats amb l'explotació de les riqueses naturals, que són explotades per companyies estrangeres que no tenen en compte el medi ambient, ni si el territori està habitat per pobles indígenes o altres poblacions.

A més ens han explicat que hi ha diferents causes obertes en relació amb les massacres fetes contra el poble indígena IXIL.

Avui ha estat un dia dur ja que hem fet la tornada de Guatemala, que s'ha fet molt llarga, degut al mal estat de les carreteres, sobretot a Guatemala.

Demà anirem cap El Paisnal, indret on va ser assassinat Rutilio Grande, sj., i els dos laics que l'acompanyàvem. També visitarem Aguilares d'on era rector Rutilio.

Dijous 27 de gener de 2022

Ens aixequem a primera hora i ens dirigim al Parque de Cuscatlán a San Salvador on passegem i anem a veure un monument de memòria històrica de diferents massacres comeses a El Salvador.

En aquest parc ens trobem amb les nostres amigues d'ACOBAMOR. La majoria pertanyen a la Comunitat de Jardines de Colón i els acompanyen 3 adults grans que són la Paula, el Salvador (anomenat Chamba) i la Milagros, tres persones que han passat la guerra i van estar empresonades i en perill de mort en diverses ocasions. Els tres vivien quan va esclatar la guerra a Suchitoto. Van refugiar-se a Santa Tecla, a la comunitat de los Jardines de Colón.

Després de visitar el parque de Cuscatlan vàrem anar tots junts cap a Catedral de San Salvador a visitar la cripta on està enterrat Sant Óscar Romero d'Amèrica.

Un cop visitada la cripta ens dirigim per carretera cap a Aguilares i El Paisnal, parròquies d'on era rector Rutilio Grande. A Aguilares visitem la parròquia on continua viva la memòria dels màrtirs. A El Paisnal visitem el lloc on van ser massacrats Rutilio Grande, Manuel Solórzano i Nelson Lemus. Davant del monument, en Chamba ens fa un testimoniatge de la seva relació amb el pare Grande.

A el poble de El Paisnal anem a la parròquia on era rector Rutilio i on estan enterrats els tres màrtirs. Aquí el Sagristà ens explica la història dels màrtirs.

Al voltant de l'església hi han paradetes de menjar on està Dinora Lemus germana de Nelson, que tenia 6 anys en aquell moment. Ella ens va fer una semblança del seu germà amb qui recorda que jugaven i es barallaven con nens que eren. Per a tota la família i, sobretot, per als pares va ser un cop fort. Dinora estava sorpresa que algú volgués parlar amb ella. És una persona assequible i d'una profunda religiositat. No va tenir ànims d'anar a la beatificació, pels tristos records que li retornaven. Va veure la retransmissió televisiva a una gran pantalla al centre del poble.

Ens acomiadem de Dinora i ens encaminem cap a dinar.

Després anem cap a la seu d'ACOBAMOR on tenim previstes activitats diverses.

Un cop a ACOBAMOR anem al Vivero Café Entre Bambús, gestionat per aquesta entitat on en primer lloc ens presenten els seus testimonis els adults grans amb qui hem estat tot el dia, una història de tortures i violència contra ells.

Un cop finalitzats els testimonis ens venen a visitar, per acomiadar-nos, diferents persones amb qui hem tingut contacte aquests dies, Miguel Montenegro, de la Comisión de Derechos Humanos de el Salvador, Miguel Ventura que acompanya la comunitat de Segundo Montes i ex-sacerdot a la parròquia de Osicala i actualment promotor de la seu a Morazan l'Universitat d'El Salvador, Josué Alemán Coordinador-Responsable de l'Agenda Llatinoamericana.

També van estar presents els joves de les comunitats eclesials de base de La Libertad.

Divendres 28 de Gener de 2022

Avui és el darrer dia de la nostra estada a El Salvador. A primera hora del matí ens trobem amb l'Andreas i la Mercedes, directors d'Acobamor que com hem dit és l'Associació de les Comunitats Eclesials de Base del departament de La Libertad a Santa Tecla.

Fem una reunió per valorar tota la nostra estada ja que ells han estat la base de les nostres activitats i visites. L'Andreas ens va ajudar a organitzar tot el viatge.

Tots valorem molt positivament el viatge i agraïm a Acobamor el seu suport al nostre viatge, que ens ha ajudat a conèixer la realitat d'El Salvador.

Com a cloenda, Acobamor ens presenta els seus tres àmbits d'actuació, nens, joves i adults grans. A les 11 del matí tanquem la reunió i marxem al Mercat d'Artesania de San Salvador per fer les darreres compres.

Dinem a l'Alberg "Hogar de la Divina Providencia", on ens hem allotjat tots aquest dies.

Ens acomiadem de les monges que ens han cuidat aquest dies i ja ens està esperant Giovanni, el conductor, que ens ha portat tot aquest viatge per El Salvador. Ens adreçem cap a l'Aeroport de Sant Salvador que es diu "Aeropuerto San Óscar Romero y Galdámez".

Dissabte 29 de gener

Arribem a Madrid a les 14.20 hores del migdia i ens acomiadem dels nostres companys de Múrcia, el Joaquin i el Fernando i també del José Maria de Torrelavega i de l'Ana H. de Saragossa.

Continuem el viatge cap a Barcelona, l'Ana B., l'Eusebio i jo. Ens acomiadem a l'aeroport de Barcelona, després d'un gran viatge per El Salvador i dos dies a Guatemala.

Dono les gràcies als meus companys de viatge, el Fernando, el Joaquín, el José Maria, l'Ana H., l'Ana B i de l'Eusebio perquè han estat uns formidables companys d'aventures per El Salvador.

Moltes gràcies!!!

FI DE L'AVENTURA